

Ärade Fru Minister, mina damer och herrar,

Jag vill börja med att tacka för att jag fått chansen att komma hit till den finlandssvenska landsbygdsriksdagen och diskutera kring ämnet **var står EU**.

När jag nu skall prata om var unionen står i dag, känns det lämpligt att börja med att uppmärksamma att det nästa år är femtio år sen Romfördraget undertecknades. En bit på vägen har vi åtminstone kommit sen dess.

Idag kommer jag att fokusera på några av de utmaningar EU står inför. Av dessa kommer jag att behandla utvidgningen, relationerna till omvärlden, Lissabonstrategin, servicedirektivet, budgetperioden 2007-2013, sammanhållningspolitiken (som kanske är mer bekant under namnet "kohesionspolitiken"), jag kommer också lite att gå in på området frihet, säkerhet och rättvisa samt plan D.

Utvidgningen

Först börjar jag med att prata om utvidgningen och de utmaningar den har ställt på EU. Efter årsskifte kommer unionen att ha 27 medlemsländer, då Bulgarien och Rumänien har anslutit sig till EU. Det är en stor ökning från de sex som för snart femtio år sedan undertecknade Romfördraget. Eller även från femton, vilket medlemsantalet var då Finland blev medlem år 1995.

Under de första åren används övergångsperioder för att underlätta anpassningen för de nya medlemsländerna. Mängden och längden på övergångsarrangemangen varierar från ett kandidatland till ett annat. De nya medlemsländerna som gick med i EU år 2004, har förstärkt ekonomitillväxten med 4 % per år, fastän bruttonationalprodukten per capita minskade med 12,5%

Vid den senaste utvidgningen steg befolkningmängden i EU från 380 miljoner till 457 miljoner och efter årsskiftet beräknas befolkningmängden stiga till 485 miljoner. I oktober 2005 togs också ett beslut om att påbörja förhandlingar med såväl Turkiet som Kroatien. Även den före detta jugoslaviska republiken Makedonien fick kandidatlandsstatus i december 2005, men förhandlingarna har ännu inte påbörjats.

EU-Turkiet relationerna

Om Turkiet och dess relation till EU, kan man konstatera att Turkiet är en viktig brobyggare mellan Europa och mellanöstern. Som jag nämnde redan innan så har Turkiet fått kandidatlandsstatus och förhandlingarna påbörjades i december 2005. Med tanke på ett möjligt EU-medlemskap är det av största vikt att Turkiet fortsätter med de politiska reformer som uppställdes i Köpenhamn, som till exempel respekten för demokrati och rättstaten, skyddandet av de mänskliga rättigheterna och garanterandet av minoriteternas rättigheter. Det är likaså viktigt att Turkiet fortsätter den politiska dialogen med EU under förenta nationernas generalsekreterares ledning för att hitta en lösning till Cypern-frågan. Viktigt är också att Turkiet bibehåller goda relationer till sina grannar.

Den 8 november publicerades en rapport om Turkiets och de övriga kandidatländernas framsteg. I rapporten redogjorde samtidigt kommissionen sin framtida utvidgningsstrategi. I

rapporten hade man bytt ut den tidigare mer omstridda termen ”absorberingsförmåga” till den mer neutrala termen ”integrationsförmåga”

EU:s integrationsförmåga avgörs av EU:s egen kapacitet att upprätthålla tempot i den europeiska integrationen, av kandidatländernas förmåga att uppfylla strikta villkor och av bättre kommunikation om utvidgningen. Det rör sig följaktligen om ett funktionellt problem, alltså integrationsförmågan är inget nytt anslutningskriterium.

Ryssland-relationerna

Det känns läglig att säga ett par ord om EU:s relation till Ryssland eftersom EU-Ryssland toppmötet hålls idag i Helsingfors.

Ryssland är en viktig partner till EU, som med vilken EU har ett märkbart intresse att ingå och bygga ett strategiskt partnerskap. Ryssland är EU:s största granne som kom ännu närmare i och med utvidgningen 2004.

Den bilaterala grunden för EU:s relation med Ryssland är partnerskaps- och samarbetsavtalet (PCA), som steg i kraft den 1 december 1997. Till en början slöts avtalet för tio år framåt. Andra gemensamma relationer är bland annat Tacis-programmet genom vilket biståndet var 96 miljoner euro år 2001. Samarbete sker också genom ”den nordliga dimensionen”. Den nordliga dimensionen är ett handlingsprogram, som på finländskt initiativ blev en politik för hela unionen. Det finns både hot och möjligheter i nordvästra Ryssland.

I dagens toppmöte i Helsingfors, skulle diskussioner om ett nytt partnerskaps- och samarbetsavtal varit med på dagordningen. Men Polen ville inte säga ja till de riktlinjer för förhandlingarna som de övriga 24 medlemsländerna anslutit sig till, istället kräver Polen att Ryssland slutar stoppa polsk export av livsmedel till Ryssland. Fastän diskussionerna inte kan påbörjas idag, måste man komma ihåg att det nuvarande partnerskaps- och samarbetsavtalet kommer att vara ikraft, så länge tills ett nytt avtal undertecknats. Men det står klart att såväl EU som Ryssland och hela den globala verksamhetsomgivningen är i dagens läge mycket annorlunda än för tio år sedan då partnerskaps- och samarbetsavtalet steg ikraft.

Till exempel EU:s relationer till Ryssland inom energi-området kräver tydligt ett nytt avtalsunderlag. Båda parter skulle kunna tillämpa marknadsekonomi, stå för säkerhet i leveranser av energi och tillåta andra än statliga monopol att få tillgång till de gas- och oljeledningar som löper från Ryssland till Europa.

Lissabonstrategin

Då europeiska rådet samlades år 2000 i Lissabon, ville statsmännen skapa en strategi, som skulle göra EU till den mest dynamiska och konkurrenskraftiga ekonomin i världen. Denna strategi fick namnet Lissabonstrategin. De mest centrala områden för Lissabonstrategin är det ekonomiska området, det sociala området samt miljöområdet. Det är Europeiska rådet som följer strategins utveckling.

I mars 2005 reviderades Lissabonstrategin av Europeiska kommissionen. I den nya strategin fokuserar man istället på tillväxt och ekonomi. Också ansvarsfördelningen mellan medlemsländerna och gemenskapen gjordes tydligare. Enligt det nya aktionsprogrammet skall Europa för det första göras mer lockande för både investerare och arbetskraft. För det andra

skall man åstadkomma tillväxt genom kunskap och innovation och för det tredje skall det skapas nya och bättre arbetstillfällen. Kortfattat är alltså målet för Lissabonstrategin att åstadkomma fler och bättre arbetstillfällen och att få upp sysselsättningsgraden till 70 % före år 2010. Enligt kommissionens rapport som offentliggörs nästa månad, så framskrider EU:s strategi för tillväxt och sysselsättning väl. Ur rapporten framgår att kommissionen har vidtagit 75 av de 102 åtgärder som skall vidtas innan år 2007. Framsteg har gjorts speciellt vad gäller målet att förbättra sysselsättningen.

Servicedirektivet

Den inre marknaden baseras på en tanke om fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital. Tjänsternas andel av EU:s bruttonationalprodukt är 70 %. Med servicedirektivet vill man främja utbudet av kommersiella tjänster över gränserna, minska på diskriminering och förenkla administrationen.

Efter en lång och svår process, godkändes servicedirektivet äntligen både rådet och slutligen den 15 november 2006 av parlamentet. Det nu godkända förslaget är en kompromiss av det ursprungliga förslaget som kommissionen framlade, vilket skulle ha avreglerat tjänsterna ännu mer.

Servicedirektivet är ett ramdirektiv som skulle tillämpas på alla ekonomiska tjänster, med undantag av finansiella tjänster, elektroniska kommunikationstjänster och vissa transporttjänster. Även så kallade reglerade yrken, som läkare, farmaceuter och advokater, skulle komma att höra under direktivets tillämpningsområde och även allmännyttig service skulle beröras av direktivet. Det skulle ändå inte täcka sådana gratis-tjänster som tillhandahålls direkt av de offentliga myndigheterna inom ramen för deras förpliktelser på det sociala, kulturella, utbildningsrelaterade och rättsliga området.

Servicedirektivet består av en kombination av regleringsmetoder. Den begränsar inte gemenskapens övriga initiativ på konsumentskyddets område. Benämningen "ursprungslandsprincipen" som var mycket omdiskuterad, röstades följaktligen som term bort från direktivet. Det ersattes med orden "friheten att erbjuda tjänster", fastän innehållet förblev det samma.

Enligt kommissionens uppskattningar kunde servicedirektivet skapa upp till 600 000 nya arbetstillfällen. Tillvägagångssättet är gradvist, vilket skulle betyda att den verkliga inre marknaden skulle förverkligas innan den 1 januari 2010.

Direktivet öppnar nya möjligheter för export av finländska servicetjänster eftersom direktivet avlägsnar konstgjorda hinder som står i vägen för den fria rörligheten av tjänster, fastän den finländska marknaden redan nu är i stor mån öppen för serviceproducenter från de andra medlemsländerna. Direktivet skapar allmänna juridiska ramar för serviceutbud inom den inre marknaden. Genom direktivet förpliktas medlemsländerna att bl.a. förenkla och underlätta förfaranden som berör utbud av tjänster.

I Finland har redan man redan börjat förbereda implementeringen av servicedirektivet. På handels- och industriministeriets uppdrag utarbetas innan början av år 2007, en preliminär undersökning. Avsikten med undersökningen är att den dels skall fungera som en allmän framställning av direktivet. Dels att branschvis analysera förfaringssätten och kraven som berör startandet och utövandet av serviceverksamhet.

Budgetperioden 2007-2013

Ännu några ord om den kommande budgetperioden som gäller från 2007 till 2013. Den totala summan för åtaganden är cirka 862 miljarder euro.

Lissabonstrategin täcks också av budgetramarna. Med tanke på just Lissabonstrategin är kategorin "Hållbar tillväxt" den mest betydelsefulla. Också kategorin "Unionens medborgarskap, frihet, säkerhet och rättvisa" är viktig med tanke på Lissabonstrategin, eftersom de bidrar till mer stabilitet. En av Lissabonstrategins viktigaste finansieringskanaler är emellertid kohesionspolitiken och sammanhållningsfonden. Vilket för oss över till följande tema, nämligen kohesionspolitiken.

Kohesionspolitiken

Med kohesionspolitiken, som officiellt heter sammanhållningspolitik, strävar man att utjämna skillnaderna i regionernas utvecklings- och levnadsstandard. Det centrala styrmedlet för att åstadkomma detta är strukturfonderna.

Helhetsfinansieringen för kohesionspolitiken är 336,1 miljarder euro. Detta belopp motsvarar så där ungefär en tredjedel av EU:s allmänna budget. För perioden 2007-2013 har antalet fonder halverats från tidigare sex till tre. Fonderna är alltså sammanhållningsfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden.

Sammanhållningspolitiken har tre mål för perioden 2007-2013. **Konvergensmålet** är att verka för tillväxtbefrämjande förhållanden och faktorer som leder till verklig konvergens för de minst utvecklade medlemsstaterna och regionerna. Utanför konvergensregionerna syftar målet **regional konkurrenskraft och sysselsättning** till att stärka regionernas konkurrenskraft och attraktion samt sysselsättning. Målet **europiskt territoriellt samarbete** kommer att stärka gränsöverskridande samarbete genom gemensamma lokala och regionala initiativ, transnationellt samarbete som syftar till en integrerad territoriell utveckling samt interregionalt samarbete och utbyte av erfarenheter.

Frihet säkerhet och rättvisa

Ännu några av de viktiga utmaningarna EU står framför finns, inom området för frihet, säkerhet och rättvisa. Två av dessa är olaglig immigration och bekämpning av terrorism. Som ett resultat av den process som påbörjades i Tammerfors år 1999, godkände europeiska unionens ministerråd i februari 2002, en omfattande plan för att bekämpa olaglig immigration och människohandel inom EU. I planen behandlas viseringspolitiken, utbyte och analys av information, gränsbevakning, polissamarbete, utlänningslag och brottslag samt återvändande- och återtagandepolitiken.

Vad beträffar bekämpandet av terrorismen, så grundades i Haag 2002 också en eurojust enhet, för att befrämja rättsmyndigheternas samarbete. Terrorismen har konstaterats vara ett verkligt hot mot européer. Samarbetet styrs i princip mellan EU:s medlemsländer. Till bekämpningen av terrorismen hör också effektiviserandet av gränskontroller, säkerställandet av den internationella trafiken, utredandet av orsakerna till rekrytering av terrorister, stöddet av terrorismoffer samt internationellt samarbete för att effektivisera bekämpandet av terrorismen. Vi kunde sammanfatta unionens arbete med att bekämpa terrorismen på följande vis: "Vi bekämpar terrorismen globalt med respekt för de mänskliga rättigheterna. Vi gör Europa säkrare så dess medborgare kan leva inom ett område för frihet, säkerhet och rättvisa".

Mina damer och herrar, jag har nu pratat om EU:s utvidgning, om EU:s externa relationer, speciellt om EU:s relationer till Ryssland, om servicedirektivet, om kohesionspolitiken och om området för frihet, säkerhet och rättvisa samt kort om EU:s budget. I själva verket är alla de här områdena på sätt och vis en del av den ursprungliga tanken om Lissabonstrategin, om att göra Europa ännu mer dynamiskt och konkurrenskraftigt. Det kräver till exempel en gemensam marknad inom Europas största ekonomiska branch, det vill säga servicen. Det kräver satsningar till utveckling och forskning samt till undervisning. Kohesionspolitikens resurser borde användas med tanke på dessa specifika målsättningar. EU:s utvidgning driver dynamiken också i de gamla EU medlemsländerna. Arbetet inom området för frihet säkerhet och rättvisa samt inom EU:S externa relationer skapar den stabilitet som den ekonomiska verksamheten kräver. Dessutom finns det två viktiga utmaningar som jag tyvärr inte nu hinner desto mera gå in på. Dessa två är miljön, speciellt klimatförändringen samt EU:s beslutsprocedur. Den europeiska konstitutionen strävade framförallt att anpassa beslutsproceduren inom EU enligt nya krav. Fastän konstitutionen för närvarande är lagd på hyllan, borde man ändå fortsätta detta arbete. Ifall vi inte tar i beaktande den hållbara utvecklingens krav är såväl EU:s stabilitet som den ekonomiska verksamhetens förutsättningar på längre sikt hotade.

Plan D

Efter de negativa resultaten i folkomröstningarna om europeiska konstitutionen i Frankrike och Nederländerna, beslöt europeiska rådet i juni 2005 om **en period av eftertanke**.

Perioden av eftertanke kommer att utnyttjas för att i medlemsländerna möjliggöra en bred debatt, där medborgarna, det civila samhället, arbetsmarknadens parter, de nationella parlamenten och de politiska partierna deltar. Plan D togs fram, inte för att rädda konstitutionen, utan för att stimulera till en bredare debatt mellan EU:s institutioner och EU-medborgarna. D som i demokrati, dialog och debatt.

Plan D sammanfaller med åtgärdsplanen för att stärka det kommunicerande Europa. Planen är också nära knuten till vitboken om kommunikation och demokrati

Tillsammans med Plan D ingår initiativen i en långsiktig plan för att stärka europeisk demokrati och bidra till uppkomsten av ett offentligt europeiskt rum, där medborgarna får den information och de verktyg de behöver för att aktivt kunna delta i beslutsprocessen och tillägna sig äganderätten till EU-projekten.

Det jag beskrivit för är en del av de utmaningar unionen har att ge sig i kast med. Men jag hoppas att det också framgick i mitt anförande att det inte bara är utmaningar som unionen står inför, mångt och mycket av det som tidigare kanske kunde kategoriseras som utmaningar, har sedermera blivit stora framgångar.

Tack så mycket för er uppmärksamhet.